82. številka. Ljubljana, v ponedeljek 10. aprila 1905. XXXVIII. leto.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je v Knaflovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravništvo pa v pritličju. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod" telefon št. 34. Posamezne številke po 10 h. „Narodna tiskarna" telefon št. 85.

Josip Juraj Strossmayer †

Umrl je največji Jugoslovan. Tam doli v Djakovu, odkoder se odpira razgled na slovanski Balkan in nazaj na gore stare Hrvatske in Slovenije, tam je izdihnil svojo plemenito dušo prvoboritelj vseh v teh krajih bivajočih narodov, nositelj veličastne misli duševnega in kulturnega zedinjenja jugoslovanskih plemen, vladika Josip Juraj Strossmayer.

Smrt črez 90 let starega vladike ni nikogar presenetila, ali obudila je žalost in bolest po vsem omikanem svetu, ki je prišteval Josipa Juraja Strossmayerja med največje može, kar jih je rodilo 19. stoletje.

Strossmayer je bil prvi reprezentant Jugoslovanstva, eden najznamenitejših zastopnikov slov. misli. Vtisnil je svoji dobi pečat svoje individualnosti in pridobil specijalno Hrvatom respekt omikanega sveta, ugled, da so narod, ki goji kulturne ideale in hrepeni po napredku in svobodi. S tem je takorekoč rehabilitiral hrvatski narod, kajti kulturni svet je pred njim smatral Hrvate za voljne služabnike reakcije in za nekake biriče dunajskega dvora.

Strossmayer je učakal visoko starost ali kdor pregleda, kaj je on storil in kaj je ustvaril, se človek nehote vpraša, kako je bilo mogoče v tem času ustvariti toliko in tako velikih stvari.

Vse svoje življenje, vse svoje znanje, vse svoje moči in vse svoje imetje je postavil Strossmayer v službo jugoslovanske misli. V svrho kulturne povzdige Jugoslovanov je ustanovil celo vrsto velikih zavodov, med njimi zagrebško vseučilišče, jugoslovansko akademijo znanosti in umetnosti in galerijo slik. Iz ozirov na zbližanje različnim konfesijam pripadajočih jugoslovanskih plemen se je na vatikanskem koncilu uprl dogmi o papeževi nezmotljivosti, je pobijal težnje ultramontanizma in nasprotoval novodobnemu klerikalizmu. Strossmayer je bil duševna potenca prve vrste. Bil je vzoren škof; bil je oduševljen sin svojega naroda in je s svojo ljubeznijo obemal vse slovanske narode; bil je velik učenjak in mislec; bil je eden najznamenitejših govornikov devetnajstega stoletja in velik ter dalekogleden državnik. Nam Slovencem je bil od nekdaj posebno naklonjen. Gojil je za nas najsrčnejše simpatije in je z največjim zanimanjem sledil vsemu gibanju na Slovenskem.

Imel je za nas vedno odprto srce in odprte roke. Bil je med ustanovniki cele dolge vrste slovenskih narod. društev. Ljubljana ga je s ponosom imenovala svojega častnega meščana in bil je častni član mnogih drugih slovenskih društev. Med temi ko so drugi proglašali „Sokola" za pogubno in slabo organizacijo, je bil škof Strossmayer ponosen, da je bil častni član tega društva. Strossmayerjevo ime je na Slovenskem tako spoštovano, kakor na Hrvatskem. Vsakdo je poznal vsaj po imenu in po delih velikega djakovskega vladiko. Nikdar ni bil noben domači škof na Slovenskem tako popularen in tako češčen, kot Jos. Jur. Strossmayer. Več kot četrt stoletja je prihajal Strossmayer leto za letom v Slatino in vselej se je pokazalo, kako blizu njegovemu srcu je slovenski narod.

Ob krsti, v kateri počiva vladika Strossmayer, žalujejo vsi slov. narodi. Tudi Slovenci položimo venec na to krsto, saj smo s Strossmayrom izgubili najzvestejšega prijatelja ki je v vseh viharjih neomahljivo stal na naši strani.

Strossmayer je izdihnil, ostale pa so ideje, ki jih je on zastopal, ostala so njegova dela in ta dela so spomenik, ki si ga je postavil sam.

Večna slava Josipu Juraju Strossmayru!

Josip Juraj Strossmayer se je rodil 4. februarja 1815. v Osieku. Oče mu je bil Ivan, pravnuk nekega Pavla Strossmayerja, ki je prišel kot stražmešter k ondotni posadki iz Linca. Tam se je priženil v spoštovano hrvatsko meščansko hišo ter ni videl več Linca. Njegova družina je postala hrvaška in biskupov oče je bil tako goreč rodoljub, da je moral zaradi svoje narodnosti leta 1848. v prognanstvo. Tudi na svoja stara leta, ko je že živel pri svojem sinu biskupu v Djakovu prešinjala ga je tolika gorečnost za svoj zatirani narod, da je na smrtni postelji

pregovoril sina, da ga je ostavil ter odšel k zelo važnemu saborskemu zborovanju v Zagreb. In že drugi dan po sinovem odhodu je izdihnil dušo. Rodil se je biskup kot dvojček. Starši so krstili dvojčka za Josipa in Juraja, a ker je eden dečkov takoj po krstu umrl ter starši niso vedeli kateri, dali so preživelemu obe imeni.

Kot najboljši dijak je dovršil Strossmayer ljudsko šolo in šest razredov gimnazije v Oseku. Leta 1831. ga je sprejel škof Sučić v djakovsko semenišče, a jeseni 1833. ga je poslal kot najboljšega teologa v osrednje semenišče v Budimpešto, kjer je postal Strossmayer že 24. oktobra 1834, tedaj šele 19 let star, doktor filozofije. Leta 1838 je bil posvečen v duhovnika. Potem je bil nad dve leti kaplan v Petrovaradinu, kjer se je sprl s svojim župnikom. Namesto zaprošenega premeščenja pa je prišel v višji duhovski zavod sv. Avguština na Dunaj. Po dveh letih je postal doktor bogoslovja. Po vrnitvi v domovino ga je postavil škof Kuković za podravnatelja semenišča in za učitelja veronauka, pozneje prirodoznanstva in računstva. Toda že leta 1847. so ga poklicali na Dunaj za ravnatelja Avgustineja, obenem pa tudi za dvornega kaplana. Na dvoru so ga kmalu vsestransko ljubili zaradi njegovih nenavadnih sposobnosti. Poverili so mu celo predavanje cerkvenega prava na vseučilišču.

Takrat je bil ban Jelačić na višini svoje slave in moči, in ker je zelo čislal svojega učenega rojaka, posrečilo se mu je, spraviti Strossmayerja, starega šele 34 let, na izpraznjeno biskupsko stolico v Djakovu. To je bil srečen slučaj, zakaj ako bi Strossmayer takrat ne bil postal škof, pozneje bi se to ne bilo nikoli več zgodilo. Po pravici si je takrat zapisal banski svetnik Ivan Kukuljević v beležnico: „Šel sem — na Dunaju — pozdravit škofa Strossmayerja. Sprejel me je zelo veselega obraza ter mi rekel, da je njegovo imenovanje za škofa edina naša pridobitev, češ, da je on prvi narodni škof.“

Strossmayer se je posvetil z vso silo svojim dolžnostim. Prva njegova skrb je bila, da povzdigne gospodarstvo. Ko se mu je to posrečilo, porabil je dohodke v interesu cerkve in naroda.

On je bil vedno prvi, ki je kot član ali prostovoljni pospeševatelj pristopil k vsakemu hrvatskemu literaričnemu društvu in z darežljivostjo pospeševal izdajanje dobrih knjig. Strossmayer je bil prepričan, da se dá rešiti narod le z delom na tem polju pred razpadom, ki mu ga je pripravil centralistično-germanizatorični absolutizem.

Tudi za šolstvo se je trudil škof z nenavadno vztrajnostjo. Šolstvo je bilo do leta 1848—1849 popolnoma zanemarjeno. Škof Strossmayer je trdno zaupal na moč naroda in silo moderne omike, ki je morala onemogočiti proizvedenje vladne nakane, zato je ustanovil v Djakovaru pripravnico, sezidal poslopje in daroval svet za vrt in 11.000 gld. za vzdrževanje učiteljev in katehetov. Na podoben način je ustanovil glavno šolo v Djakoju in dekliško šolo, kateri je daroval vsoto 40.000 gld.

Vsled skrbnosti višjega pastirja in njegovega konzistorija se je povzdignilo šolstvo v njegovi škofiji tako zelo, da je prišlo na 38 fara 71 šol in da je od 8387 šoloobveznih otok obiskovalo šolski poduk res 7918 učencev. Tudi vse srednje šole in uboge dijake je podpiral Strossmayer z največjo darežljivostjo.

Za bodoče duhovnike je skrbel Strossmayer z reformiranjem teologije in filozofičnega kurza v Djakovu. Semenišču je daroval 6000 gld., knjižnici 5000 gld. in deškemu seminarju 70.000 gld. Ker je bil obenem tudi škof bosenski in je vedel, da so ondotni duhovniki večinoma na Laškem bili vzgojeni, ustanovil je leta 1857. v Djakovu semenišče za bosniške klerike s kapitalom 40.000 gld.

Po poročilu prof. Topeloviča iz Rima je poslal prof. Frana Račkega kot kanonika kolegijatske cerkve sv. Hijeronima v Rim z nalogom, da obdrži imenovani zavod, kot jako važen za hrvatski narod, v zvezi z večnim mestom. Rački je storil tako in škof je povečal kapital tega v 15. stoletju ustanovljenega zavoda za 20.000 gld.

Jugoslovani so imeli v Račkem zgodopisca, ki se je odlikoval z redko pridnostjo, ostrim pogledom in natančnim pregledom. Da škof ni pozabil na svojo lastno duhovščino, je razumljivo, diecezanski fond je povečal za 10.000 gld. fondu za revne duhovnike svoje škofije je daroval 10.000 gld. in za zboljšanje plač kaplanov je dal 50.000 gld.

Ko je po nesrečni vojni v Italiji padlo ministrstvo Bach in s patentom z dne 5. marca 1860 bil sklican takoimenovani razširjeni državni zbor, ni dunajski vladi preostalo drugega, kot da je tudi Strossmayerja poklicala.

Med 38 poklicanimi člani iz cele države sta bila le dva Hrvata: škof Strossmayer in baron Ambrož Vranicanji. Politični pogled Strossmayerjev je zapazil takoj, da bo ta raširjeni državni zbor odločeval o usodi države, zato se je pridružil zaupnim možem, ki so zahtevali, da se prizna historično-politična individualiteta posameznih kronovin in dežel avstrijske monarhije. Strossmayer je bil tisti, ki je zahteval v 4. in 5. seji federativno ureditev države. Od tega časa je bil Strossmayer vodja hrvatske narodne stranke in je ostal do vpeljave dualizma. Veliko vlogo je igral Strossmayer v deželnem zboru, ki je bil z oktobrsko diplomo sklican 1861. l. Deželni zbor je zavrnil cesarski patent in je utrdil v 42 členih državno-pravno stališče kraljestva Hrvatskega proti Ogrski in se je izrazil za federativno organiziranje države.

Ker sabor ni priznal februarskega patenta, je bil razpuščen. Novi sabor je na Strossmayrovo iniciativo sklenil štatute jugoslovanske akademije, potem štatute narodnega muzeja in zakon o ustanovitvi vseučilišča v Zagrebu. Za akademijo je daroval Strossmayer takoj 50 000 gld in kasneje še 20 000 gld. Dne 28. julija 1867 je Strossmayer sam otvoril z znamenitim govorom akademijo. Podpiral jo je vse svoje življenje. Daroval ji je svojo 100.000 gld. vredno zbirko slik, s katerim darom je ustanovil narodno galerijo. Za to galerijo je tekom časa žrtvoval nad 300 000 gld. Knjižnico jugoslovanske akademije je Strossmayer silno obogatil. Nakupil je zanjo nebroj rokopisov in dragocenih knjig ter vsakovrstnih starin.

Strossmayer je nadaljeval boj za pravice Hrvatov proti Madjarom tudi še tedaj, ko je dunajski dvor v svoji tradicionalni nehvaležnosti izročil Hrvate in vse ogrske Slovane na milost in nemilost Madjarom. Tako so Hrvatje, ki so leta 1848 pomagali rešiti krono, prišli Madjarom pod nož. Hrvatski ban je postal baron Rauch, ki je z najbrutalnejšim nasilstvom in z nečuveno korupcijo spravil v sabor večino, ki je Hrvatsko prodala Madjarom. Rauch je seveda začel tudi boj proti Strossmayeru. Na dunajskem dvoru je prišel Strossmayer v nemilost, ker je ostal na strani svojega naroda, ker svojega naroda ni hotel žrtvovati dvorni politiki. V sabor ni Strossmayer več prišel, delo za narod pa je nadaljeval z vso enerižjo.

Med spomenike, ki si jih je postavil v tem času, spada tudi čudovito krasna katedrala, ki jo je Strossmayer sezidal na lastne stroške v Djakovu. Izdal je za to cerkev poldrugi milijon goldinarjev.

Strossmayer je bil liberalen škof. Bil je skozinskoz toleranten duhovnik naprednega mišljenja. To je pokazal na vatikanskem koncilu v Rimu leta 1870. Koj od vsega začetka je nasprotoval dogmi o papeževi nezmotljivosti. Zahteval je, naj se pozove na koncil učeni Döllinger, ki je pozneje ustanovil starokatoliško cerkev. »Döllinger je nujno potreben,« je rekel Strossmayer; »kaj pa razumejo škofje o bogoslovju?« Neumorno se je vojskoval na koncilu proti papeževi nezmotljivosti. Mogočno je zlasti nastopal proti jezuitom, dolžeč jih, da so si samo iz političnih nagibov izmislili papeževo nezmotljivost. Kardinal Kapalti je Strossmayra poklical k redu, a Strossmayer se ni zmenil za to. S čudovito zgovornostjo je dokazoval, da je papeževa nezmotljivost nesprejemljiva. Na ugovor nekega škofa, naj se vendar ne pozabi, da je papež sveti oče, je zagrmel Strossmayer: Da, ali cerkev je naša sveta mati in za cerkev nam je več kot za papeža. Odkritosrčno je tudi priznal, da je katoliška cerkev postala italijanska cerkev in da je treba temu konec narediti, ker naj bo cerkev vsem narodom zaščitnica, ne samo italijansko podjetje. Pobijal je sovražnost cerkve napram znanosti in imenoval kanonične zakone babilonsko konfuzijo. Najimenitnejši govor je imel 22. marca. V tem govoru je protestiral, da bi se z večino glasov sklenil verski nauk, glede katerega ni soglasja, je nesreča. Na koncilu je nastal nepopisen vihar. Strossmayer je viharju kljuboval, a podlegel je. Moral je prenehati svoj govor in zapustiti govorniški oder. Uvidevši, da proti Italijanom in Spancem, ki so imeli večino na koncilu, ničesar ne opravi, je brez slovesa zapustil Rim. Priznal je papeževo nezmotljivost — seveda le formalno — šele dosti pozneje in še to le iz upanja, da s tem pridobi Vatikan, da bo podpiral prizadevanja Hrvatov. Svobodomiseln je ostal slej ko prej. Ko je bil katoliški shod v Zagrebu, ga je Strossmayer demonstrativno zapustil in vsako leto, kadar je poslal naročnino na »Slovenski Narod«, je vselej zapisal na poštno nakaznico: »Bog blagoslovi Vaše delo.«

Nemilost Rima in nemilost Dunaja je le povečala Strossmayrovo popularnost. To se je zlasti pokazalo l. 1888., ko je praznoval svojo 50letnico.

Madjari so dolgo prežali na trenotek, ko bi mogli Strossmayru zadati kak udarec. Prilika zato jim je bila dana 1888. leta, ko je ob priliki devetstoletnice pokristjanjenja Rusije poslal Strossmayer kievski univerzi brzojavko, v kateri je v vznesenih besedah slavil Rusijo in ji poslal svoj pozdrav in blagoslov. V Slovanom sovražnih časopisih je ta brzojavka zbudila največje ogorčenje, posledica tega pa je bila, da je cesar osebno izrazil Strossmayerju ukor, ko je bil pri vojaških manevrih v Belovarju. Druge škofe je sprejel cesar v avdijenci z vso prijaznostjo, Strossmayerja je pa karal, češ, da je storil s svojo brzojavko korak, ki je nasproten cerkvi in državi. Strossmayer se je priklonil in le dejal: »Veličanstvo, moja vest je čista!« Narod mu je delal burne ovacije, ko je odšel.

V zadnjih letih Strossmayer sploh ni več javno nastopal. Čudovito svežega duha in telesa je zasledoval s srčnim zanimanjem vse važnejše vesti, ki so se zgodile med Slovani. Do zadnjega trenutka je bil vzor narodnega cerkvenega kneza in idealnega svečenika. Velikodušno je pospeševal zlasti znanosti in umetnosti in bil darežljiv mecen narodnih in cerkvenih stremljenj. Njegova priljudnost se je v zadnjih letih še povečala, akoravno ni v javnem življenju nič več sodeloval, in o priliki njegovega šestdesetletnega mašniškega in petdesetletnega škofovskega jubileja (1898 in 1900), kakor tudi pri drugih znamenitih prilikah, je dobil iz vseh slovanskih dežel neštevilne dokaze in izraze vdane ljubezni in brezmejnega spoštovanja. Pred enim letom je Strossmayer težko obolel, a je ozdravel in je praznoval pri polni dušni in telesni svežosti letos začetkom februarja svoj devetdeseti rojstni dan, pri kateri priliki je dobil od vseh strani mnogobrojne vdanostne čestitke. Njegov spomin ostane vedno med nami in njegova dela bodo še poznim rodovom pričala o plemenitem čutu in vzvišenem idealizmu tega velikega Slovana!

Organizacija slovenskih književnikov in časnikarjev.

II.

Pisateljev po poklicu, pisateljev, ki bi se posvečali izključno samo pisateljevanju, ne bomo Slovenci nikdar mnogo imeli. Zaslužki pisateljski so preskromni, da bi koga mikalo, posvetiti vse svoje moči edinole literarnemu delu, in znatnega zboljšanja ni pričakovati, ker je slovenski narod maloštevilen in se na Slovenskem ne bo nikdar moglo vsake knjige toliko prodati, da bi imeli pisatelji primernih dohodkov. Kdor se bo bavil s pesništvom in z beletristiko, se bo temu večinoma le postranski posvečal, kruha pa si bo poiskal drugod.

Seveda bo vedno tudi nekaj pisateljev, katerim bo pisateljevanje edini poklic in lahko je vsega slovenskega naroda sram, da je pustil in da pušča te svoje literate stradati — menda v zahvalo, ker so mu posvetili vse svoje moči.

Ako se posreči, da zbere organizacija slovenskih književnikov in časnikarjev primeren kapital, potem bodo slovenski pesniki in romanopisci vsaj zavarovani pred lakotjo, kar doslej niso bili.

Še večji pomen pa ima organizacija slovenskih književnikov in časnikarjev za razvoj in za bodočnost slovenskega časnikarstva.

Na tisoče in tisoče ljudi čita dan za dnevom časnike, a kako malo jih je med temi čitatelji, ki imajo jasen pojem o velikanskem pomenu časnikarstva za ves narod in kako malo jih je, ki se zavedajo, kako velikanskega pomena je, razviti časnikarstvo in si vzgojiti žurnalistov-specijalistov.

Glavna naloga časnikarstva je, obveščati občinstvo o vseh važnejših in zanimivih dogodkih in pojasnjevati pomen teh dogodkov. Časnikarstvo je torej v dvojni zvezi z javnim mnenjem. Na eni strani daje javnemu mnenju izraza in se vojskuje, da to mnenje obvelja, na drugi strani pa vpliva na javno mnenje in mu daje dostikrat tudi smer.

Pravica, izražati svoje mnenje o vseh stvareh in tudi o državnih zadevah, je ena največjih in najpomembnejših pridobitev velike francoske revolucije. Šele ko je bila ta pravica izvojskovana, se je moglo začeti pravo časnikarstvo. Sicer so že več stoletij poprej eksistirali časopisi, ali ti časopisi so bili za javno življenje skoro brezpomembni in niso imeli na politične, na državne zadeve prav nikakega vpliva.

Dandanes, ko se je javno življenje mogočno razvilo in je gospodarsko življenje postalo nad vse komplicirano, dandanes bi bilo skoro nemogoče, da bi večje množice imele enotno mnenje, enotno voljo in bi enotno delale na zmago svojega mnenja, ko bi ne bilo časnikarstva.

Dalje v prilogi.

LISTEK.

Jules Verne.

V Amiensu na Francoskem je 24. m. m. umrl eden najpopularnejših francoskih in modernih pisateljev sploh — Jules Verne.

Njegova dela so znana vsem naobraženemu svetu in ni ga menda kulturnega jezika, na katerega bi ne bil preveden eden ali drugi njegovih romanov.

Verne, ki je sicer pričel svoje pisateljsko delovanje šele s svojim 35 letom, je bil izredno plodovit in je v štirih desetletjih spisal preko 60 romanov.

Na slovenski jezik je preveden, kolikor je nam znano, samo roman »Pot okoli zemlje«, ki ga je izdala »Matica Slovenska«.

Škoda, da se niso preložila vsaj znamenitejša Vernova dela, ki pač tisočkrat presegajo, kar se tiče umetnosti, originalnosti in zanimivosti, razne »šundromane«, ki se danes v veliki množini nudijo našemu ljudstvu kot tečna duševna hrana.

Kar najbolj odlikuje Vernove romane, je to, da je pisatelj v njih na uprav umetniški način populariziral znanstvene probleme in znal v čitateljih vzbuditi zanimanje in veselje za razne panoge vede in znanosti.

Verne je hotel s svojimi romani, polnimi najbujnejše, mestoma tudi najsmelejše in najdrzovitejše fantazije, ne le zabavati, marveč tudi učiti in vzgojevati ter širiti omiko in prosveto. To se mu je tudi posrečilo v polni meri, kajti nikdo pred njim ni znal tako spretno in vešče spojiti, »utile cum dulci«, kakor baš on.

Slovenci smo Julesa Verna, dokler je živel, le malo poznali, upajmo, da ga spoznamo bolje po njegovi smrti.

Jules Verne je bil rojen 8. svečana 1828 v Nantesu v Bretaniji. Dovršivši srednje šolske študije se je posvetil pravoslovstvu.

Skoro pa je opustil juridične študije in postal pisatelj.

Sprva je pisal veseloigre, ki pa niso ugajale; zato je krenil na drugo polje.

Leta 1863. je spisal roman »Pet tednov v zrakoplovu« in si ž njim ustvaril temelj svoji pisateljski slavi.

Verne je ustanovitelj posebne vrste povesti — takozvanega naravoslovnega romana in prvo delo te vrste je bil gori navedeni roman »Pet tednov v zrakoplovu.«

V teh romanih je risal, kakor sam pravi, ponajveč »potovanja in doživljaje po znanih in neznanih svetovih« opisoval je različna čudesa zagonetnega vsomira z rafinirano virtuoznostjo spretnega pripovedovalca, a vse to v obliki, ki je dihala življenje, ki so jo oživljale originalno in markantno karakterizovane osebe, vzbujajoče vseobče zanimanje in splošno pozornost.

Vsa njegova dela pa izzvene v slavospev človeškemu duhu in človeškim močem in sposobnostim, ki so tolike, da lahko uspešno obvladajo celo naravne sile.

Verne je veroval in zaupal v človeštvo, zato je tudi z največjim optimizmom motril življenje in ga slikal v najlepši in najugodnejši luči. Toda tudi v tem njegovem optizmu je bilo, kar se pač zdi na prvi hip paradoksno, mnogo realnosti.

Slikal je svet v pestrih, često tudi v kričečih barvah, a vendar vselej tako, da se v kontrastu bliščečih se barv prav lahko spoznala realna zemeljska obla.

Ni važnejše točke na svetu, ki bi je Jules Verne ne bil opisal. Evropa in Azija, Afrika, Amerika in Avstralija, južni in severni rt, to je poprišče njegovih fantastičnih romanov, ne, to še ni vse: solnce in mesec, vesoljstvo in vsemir, podzemlje in podvodje nam je čaral pred naše strmeče oči tako spretno in prepričevalno, da smo menili, da gledamo realni svet, ko smo občudovali plodove fantazije.

Junaki njegovih del so poosebljena energija.

Njegov Fileas Fogg, Maston, Paspertut, kapitan Nemo, kapitan Hatteras itd. so vzori genialne karakterizacije.

Kar pa je najbolj občudovanja vredno na Vernovi osebnosti, to je čudovita njegova fantazija.

Leta 1873. je izšel njegov roman »Potovanje okoli zemlje v 80 dneh«, ki je vzbudil povsodi velikansko pozornost. V osemdesetih dneh okoli zemlje? je strmel takrat ves svet. In sedaj? Kar je bil takrat Vernu še problem, je danes suha realnost! Da, prometni pripomočki so dandanes že tako napredovali, da so celo prehiteli bujno fantazijo Vernovo.

Dandanes se pride okoli zemlje skoro za tretjino hitreje, kakor je prišel Vernov Fileas Fogg!

Jules Verne je bil genialen naučni potovalec, ki ni potoval, bil je tehnik-izumitelj, ki ni praktično izvršil nobenega svojega izuma, on je sejal med svet nove ideje, ki so jih drugi kasneje oživotvorili ali jih potrdila znanstvena raziskavanja.

A naj so bili motivi njegovih umotvorov še tako različni, glavni njih motiv pa se je vsekdar strnil v veličasten in vznešen akord: Bodite ljudje vredni svojega imena; zavladajte zemlji in vesoljstvu in napočila bo za vas zlata doba sreče in napredka.

V tem tiči važnost, pomen in moč časnikarstva in zato se ni brez vzroka imenovalo časopisje „sedmo velesilo.“ Nemški pesnik Wildenbruch je izrekel o časnikarstvu pregnantne besede: Das Wort Shakespeares von den „Brettern, welche die Welt bedeuten“, gilt in unserm Zeitalter nicht mehr; an die Stelle der „Bretter“ sind die „Blätter“ getreten; aus den Spalten der „Zeitung“ tönt uns die Stimme der Zeit entgegen.

Temu pomenu primerne so tudi naloge, ki jih mora izpolnjevati časnikarstvo.

Vojna na Daljnem Vztoku.

Na pragu odločilne pomorske bitke.

Iz Londona se brzojavlja: Navidezno popolnoma pripravljen na boj pluje admiral Roždestvenski z združenim baltiškim brodovjem v kitajskih vodah nasproti ladjevju admirala Toga. Vsak hip se pričakuje vesti o spopadu sovražnih brodovij. Trije tedni so že potekli, odkar je Roždestvenski s 47 vojnimi ladjami izpred Madagaskarja odplul. Osem dni se že širijo vesti, da je že preplul 2000 milj, ki so ga ločile od morskega preliva Sunda. O intencijah admirala Toga in dispozicijah, ki so se odredile z ozirom na japonsko brodovje, vlada popolna tajnost. Samo to je znano, da se je japonsko ladjevje, odkar je postalo odveč pred Port Arturjem, temeljite popravlja v ladjedelnicah na Japonskem in da je že sedaj v celoti sposobno za boj. Znano pa je tudi, da je večje število križark in torpedovk v svrho opazovanja križarilo pri Singaporu in v drugih morskih prelivih.

7. t. m. se je pojavilo okoli 12 japonskih opazovalnih ladij nekaj milj pred ruskim brodovjem in se počasi umikalo proti vzhodu. Ako je admiral Togo izvolil otok Formozo za svojo bazo in ako se je odločil, admirala Roždestvenskega prisiliti k boju, potem se je nadejati v najkrajšem času največje in najodločilnejše pomorske bitke, kar jih pozna zgodovina izza bitke pri Trafalgaru.

Iz Penanga se pa poroča: Dva tu sem dospela parnika pripovedujeta, da sta v morskem prelivu Malaka videla veliko rusko brodovje. Med temi ladjami je bilo 23 transportnih ladij, ki so plule v smeri proti Singaporu. Parnik »Kumanny« pa poroča, da je videl 12 križark, najbrže japonskih, ki so v mali daljavi plule pred njim. Najbrže spadajo te križarke k japonskemu opazovalnemu brodovju. Tu in v Singaporu je vse vznemirjene, ker se splošno sodi, da se vname v malajskih vodah velika pomorska bitka.

Iz Singapora se brzojavlja z dne 8. t. m. ob 2. uri popoldne: Rusko brodovje se je pravkar pojavilo na obzorju. Sodi se, da pluje proti morskemu prelivu Durian, 27 milj jugozapadno od Singapora.

Ob 3. uri 10 minut popoldne pa se je iz Singapora odposlalatale brzojavka: Pravkar je pasiralo rusko brodovje Singapore s severovzhodnim kurzom v smeri proti Kitajskemu morju.

Iz Hongkonga se pa poroča: Ker se je nepričakovano pojavilo med Penangom in Singaporom 31 vojnih vojnih ladij, se angleško brodovje pripravlja, da odpluje iz pristanišča. Križarka »Sutley« je že odplula v Singapore, oklopnica »Okean« in dve križarki ji sledita nemudoma.

Rusko brodovje je torej, kakor je razvidno iz brzojavk, srečno preplulo malajske morske ožine, kar se ni pričakovalo. To je dobro znamenje, ker se je bilo bati, da je baš v malajskih vodah napadejo Japonci iz zasede in je uničijo, ali vsaj znatno oslabijo. To se ni zgodilo, zato se je tudi nadejati, da se bode tudi pomorska bitka srečno završila za admirala Roždestvenskega

Poročila z mandžuskega bojišča.

General Linevič je 8. t. m. poslal tole poročilo: Boj ruskega voja pri Tsinsiatunu 4. t. m. je trajal 12 ur. Ogenj naših pušk in topov je povzročil sovražniku izgube. Na naši strani so padli kapitan Masalski in štirje kozaki. Poročnik Hartman in kapitan Červinski sta bila ranjena, vendar pa sta ostala, kakor tudi več drugih ranjenih kozakov, v bojni vrsti.

5 t. m. so naši opazovalni voji pregnali japonske vohune v Tajpinlin. Istega dne je naša pehota pregnala sovražnika iz vasi Kujinši in jo osvojila.

Japonci so se jadrno umaknili pred našimi voji.

Ruske pozicije.

Listu »Times« se poroča iz Petrograda: V generalnem štabu vlada prepričanje, da bo general Linevič japonsko prodiranje ustavil dosti južneje od reke Sungari, kakor se je sprva mislilo. Glavna ruska armada, ki šteje 250.000 mož z 900 topovi, je postirana v polkrogu pri Svantsanhaju. Po poročilih vrhovnega poveljnika na vojno ministrstvo se nahajajo vse tri armade ruske v najboljšem položaju in imajo na razpolago dovolj vojnega materijala.

Pod poveljstvom generala Linevača se nahaja več kakor 300.000 kombatantov s 1250 topovi.

Brodovje admirala Nebogatova.

Iz Džibuta se brzojavlja: Ruska eskadra admirala Nebogatova, obstoječa iz štirih oklopnic, dveh križark in nekaj torpedovk, je v petek odplula iz tukajšnjega pristanišča v smeri proti jugovzhodu. Brodovje pluje naravnost proti Daljnemu Vztoku.

Iz klubov.

Dunaj, 9. aprila. Poljski klub je včeraj završil zaupno debato o poročilu svojega načelnika grofa Dziduszyckega glede konference parlamentarne komisije poljskega kluba z ministrskim predsednikom v zadevi vodnih cest in podržavljenja severne železnice. Sprejela se je resolucija, v kateri se naroča klubovemu predsedstvu, naj zahteva od vlade določen rok, kedaj se začne graditi kanal od Donave do Odre in predlogo o podržavljenju severne železnice.

Kriza na Ogrskem.

Budapešta, 9. aprila. Govori se, da gre grof Tisza te dni na Dunaj, da si definitivno izroči odstop. Obenem stopi pl. Szell z novimi načrti pred vladarja. — V neodvisni stranki so uverjeni, da pride do novih volitev, zato pa tudi delujejo z vsemi močmi na to, da se ohrani koalicija opozicijskih strank preko novih volitev.

Budapešta, 9. aprila. V glasilu neodvisne stranke »Budapešt« poziva poslanec Kossuth liberalno stranko, naj se razpusti, ker njen obstoj zavira rešitev krize in dosego narodnih teženj s tem, ker stranka podpira tisto kraljevo oblast, ki je proti narodu in njegovim aspiracijam.

Dogodki v Macedoniji.

Sofija, 8. aprila. Notranja macedonska organizacija je razposlala konzulom Avstro Ogrske, Rusije, Angleške in Francoske spomenico, v kateri se podrobno opisujejo razna zločinstva, ki jih mora pretrpeti bolgarsko prebivalstvo. Kot moralna provzročitelja vseh takih grozodejstev dolži spomenica grškega konzula in grškega škofa v Monastiru. Končno grozi organizacija z represalijami, ako bi tak položaj še kaj časa trajal.

Vstaja na Kreti.

London, 8. aprila. Včeraj je bil resen spopad med vstaši in orožniki. Padli so trije orožniki in 12 vstašev. Najhujših nemirov se je bati jutri, ko se začnejo volitve. Volišča bodo branile mednarodne čete.

Podržavljenje italijanskih železnic.

Rim. 9 aprila. Minister za javna dela je predložil zbornici zakonske načrte, vsled katerih prevzame država upravo na vseh železnicah. Na predlog ministrskega predsednika so se načrti izročili posebni komisiji.

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Pariz, 8. aprila. Zbornica je nadaljevala debato o tozadevni predlogi. Poslanec Bryand je zahteval, naj se za predlogo proglasi nujnost, ki je bila na to tudi sprejeta. Z veliko večino je končno zbornica sklenila, da preide v podrobno razpravo.

Obč. svet ljubljanski.

V Ljubljani, 8 aprila.

Izredna seja je bila sklicana le zaradi nabave četrtega parnega stroja in dinama za mestno elektrarno. Predsedoval je župan Ivan Hribar. Za overovatelja zapisnika je imenoval obč. svetnika Kozaka in dr. Majarona.

Naznanila.

Občinski svetnik dvorni svetnik dr. Gregor Krek je pisal iz »Leoninija«, kamor se je moral podati v svrho operacije, da odloži mandat. Župan je izrekel obžalovanje nad izgubo, a občinski svet je izrekel odstopivšemu tovarišu srčno zahvalo za njegovo vestno in vztrajno sodelovanje. Njegov mandat ostane za letos nepopolnjen.

Nadalje je naznanil župan, da je deželni odbor razsodil, da je priziv Ane Župnekove o njeni stavbeni zadevi zavrniti ter mora vse prezidave in prizidave izvršiti v smislu stavbnega naročila. Ni pa ji treba izdati reverza za adapcijski del.

Nujni predlog.

Obč. svetnik Žužek je prijavil nujni predlog, naj se postavijo elektroštevi za vse posestnike 3—4 žarnic, za kar bi bilo treba izdati 610 000 K. — Obč. svetnik Šubic se je izrekel proti nujnosti že iz formalnih vzrokov, češ, da je treba tak predlog preštudirati. Upraviteljstvo elektrarne ima že itak nalog, da polagoma nabavi elektroštevce, a na enkrat jih ni mogoče dobiti že zaradi uradnih preskušenj. V par letih pa bodo vsi posestniki dobili elektroštevce. — Obč. svetnik Lenče se je pridružil nujnosti. V formalnem oziru je navajal predlagatelj, da je dokazano že samo pri 53 posestnikih, da porabijo trikrat več elektrike kot je plačujejo. Na ta način odpade toliko kilovatov, da bi zadostovali za sedanje potrebe ter bi ne bilo treba elektrarne razširjati. So občinski svetniki, ki govore proti njegovemu predlogu, ker so sami pavšalisti (zaradi te obdolžitve je župan predlagatelja ukoril). Pri glasovanju je bila nujnost odklonjena, a predlagatelj ni vztrajal, da bi sa ta zadeva spravila kot samostalni predlog na dnevni red prihodnje seje.

Dnevni red.

Nato je poročal obč. svet. Senekovič v imenu direktorija mestne elektrarne o nabavi četrtega parnega stroja in dinama. V svojem obširnem poročilu je navajal, da se oglašajo leto in zimo nove stranke za elektriko, kar je prav veselega pomena, a ker se pri ustanovitvi elektrarne ni tega pričakovalo, postaja elektrarna premala. V zimskem času se oddaja sedaj povprečno 450 kilovatov. Ako se hoče varno in sigurno postopati, treba je misliti na rezervo elektrike. Oglasil se je za novega odjemalca hotel »Union«, ki bo potreboval kakih 1600 žarnic. Direktorij se je posvetoval o ponudbi dveh vodnih naprav. Arhitekt Hrasky se je o prvem projektu izrazil, da bi ga bilo treba vsaj dve leti proučevati. Ker pa elektrarna nujno potrebuje nove proizvajalne moči, treba je takoj misliti na razširjenje parne sile. Tudi elektrovodna sila bo potrebovala razširjave. Ravno tako potreben je pregrejevalec, ki je skoraj povsod uveden, ker prinese do 15% prihranka. Inžener Ciuha nasvetuje parni kotel za 1800 konjskih sil s potrebno garnituro 535 kilovatov ter pregrejevalec. S tem bo zadoščeno 5 do 6 let. O tem je predložila tvrdka Siemens-Schuckert-Werke pro račun 120 000 K (parni stroj, generatorji in aparati). Mesto dosedanje lesene pretikalnice, ki ni varna, se napravi nova z železnim ogrodjem z mramornatimi ploščami. Vse to bi veljalo le 4000 K več. Kabeljsko omrežje se poveča najprej ob Dunajski cesti (skozi Predilne ulice do mitnice, kjer bi se napravilo napajališče). K novemu kablju se priklopi justična palača, »Union« in druge hiše ob Miklošičevi cesti. Ponudnikov za parni stroj je bilo več, a končno je bila sprejeta najcenejša ponudba tvrdke Ringhoffer v Smichovu, ki je dala že tretji stroj. Prvotno je zahtevala 48 000 K, pozneje pa je svojo ponudbo znižala na 39 000 K. Kondenzatorski vodnjak, ki je globok 20 m, bo treba poglobiti. Vsi stroški so bili prvotno proračunjeni na 158 000 K, a tvrdka Siemens-Schuckert Werke je za dinamo in druge aparate popustila 8000 K tako, da je končna potrebščina le 150 000 K. V mestni hranilnici ima elektrarna 90 000 K, lani je bilo zopet dobička 20 000 K, tako da se vsa ta nova nabava pokrije iz teh rezervnih fondov. — Zato predlaga direktorij:

I. Mestna elektrarna se poveča in razširi tako-le: a) da se v centrali postavi nova garnitura strojev in sicer parni stroj za 800 konjskih sil in generator za 535 kilovatov, oba z vso potrebno opremo, b) da se postavi na mesto sedanje lesene pretikalnice nova z železnim ogrodjem in z mramornatimi ploščami, c) da se v okolišču postavi pregrejevalec za 5000 kg pare na uro, č) da se iz kotlišča do praznih strojev napelje še drug s prvim v krog zvezan parovod, d) da se iz centrale po Slomškovih in Predilnih ulicah položi nov napajalni kabelj do posebnega napajališča na Dunajski cesti in da se od tega napajališča po Miklošičevi cesti do Marijinega trga položi nov razdelitni kabelj. Vsa ta dela se imajo izvršiti na podlagi načrtov, ki jih je v ta namen predložila tvrdka Siemens-Schuckert-Werke na Dunaju.

II. Izvršitev teh del — v kolikor jih mestna občina v smislu narejenih proračunov ne prevzame v lastno režijo, se izroči kot generalnemu podjetniku tvrdki Siemens-Schuckert-Werke na Dunaju na podlagi njenih ofertov z dne 27. februarja t. l. ofert za dodajo parnega stroja pa tvrdki Ringhoffer.

III. Tvrdka Siemens-Schuckert-Werke se mora zavezati, da bode vsa ta dela ob takem času izvršila, da se redna delovržba z novo naročeno strojno garnituro, pregrejevalcem in parovodom more pričeti s 1. novembrom t. l.

IV. Za točno, dobro in pravočasno izvršitev naročenih del, kakor tudi za to, da se bode pri vsakem posameznem delu, kakor tudi v celoti dosegel v ofertih obljubljeni efekt, prevzame garancijo tvrdka Siemens-Schuckert-Werke v tistem smislu in obsegu, kakor to določuje pogodba, ki jo je mestna občina sklenila 15. marca 1896 s tvrdko Siemens in Halske na Dunaju. Glede parnega stroja prevzame sogarancijo tudi tvrdka Ringhoffer in sicer v smislu njene obljube od konca oktobra 1905 do konca aprila 1907. leta.

V. Potrebščina za vso razširjavo mestne elektrarne se določi v maksimalnem znesku na 150 000 K ter se pokrije iz rezervnih fondov in čistih prebitkov mestne elektrarne. Zaslužek pa se podjetniku izplača v treh ednakih obrokih, in sicer prvi obrok ob času dospetve naročenih del, druga tretjina takrat, ko so dela tako izvršena, da občina ž njimi lahko prične redno delovršbo in zadnja tretjina koncem meseca marca 1906 Za čas garancijske dobe morata R. Ringhoffer in Siemens pri mestni biogajni položiti kavcijo 10%

VI Mestni magistrat se pooblašča, da v smislu predstoječih točk izvrši nemudoma vsa naročila ter s tvrdko Siemens naredi sklepno pismo, v katerem so označene vse garancije in tudi primerne globe, ako bi tvrdka del ne izvršila ob določenem času.

V splošni razpravi je občinski svetnik Žužek ugovarjal proti načinu nove nabave, ne pa proti potrebi razširjenja. Poudarjal je, da bi se morala ofertna ponudba dati vselej najcenejšemu ponudniku. Pokazalo se je pri nabavi parnega kotla, da se je vsled zdrave konkurence prihranilo skoraj 10.000 K Zato graja, da se k drugim delom ni pripustila konkurenca. Tvrdki Siemens-Schuckert je očital, da slabo inštalira po hišah. — Poročevalec je obširno odgovarjal, češ, da je pod mokrimi stenami novih hiš res bilo treba veliko poprav na inštalaciji. Glede Siemens je treba pomisliti, da je dala Ljubljani električno cestno železnico, ki jo zdržuje pasivno, a v 50 letih preide v neomejeno last mestne občine. — Končno so bili vsi predlogi sprejeti in direktoriju mestne elektrarne se je izrekla na županov predlog zahvala.

Smrt biskupa Josipa Juraja Strossmayerja.

Nato je vstal župan ter s tresočim glasom naznanil, da mu je ravnokar došla iz Djakova brzojavna vest o smrti biskupa Josipa Juraja Strossmayerja. Občinski svetniki so se vzdignili in župan je govoril velikemu pokojniku pretresljivo posmrtnico. Rekel je, da je prenehalo srce biti najplemenitejšemu človeku sveta, preminil je mož, ki je nosil ves slovanski svet v svojem velikem in svetem srcu. Posebno svojemu hrvaškemu narodu je vedel varovati in braniti pravice. Žal, da so prišli časi, ko se mu ni hvaležnost skazovala. Moral je trpeti zaničevanje in ponižanje iz krogov, od katerih bi se kaj takega ne bilo pričakovalo. Tako se godi skoraj vsem veleumom. Rajni Strossmayer je bil eden tistih mož, ki je deloval celo svoje življenje za slovanstvo. Z radodarno roko je sipal milijone. Tudi slovenski narod ima jako veliko vzrokov žalovati, neštevilne so dobrote za katere se mu imamo zahvaliti. Hvaležnost pa mu je dolžna pred vsem mestna občina ljubljanska za katero je zamislil in naročil krasno sliko, v kateri je ves slovenski narod pozval, da se mora zbirati in oklepati okoli bele Ljubljane. Malo svoje zahvalnosti je pokazala mestna občina pokojniku s tem, da ga je imenovala za častnega meščana ter po njem prekrstila eno svojih ulic. Naznanil je, da gre on ali podžupan z dvema odbornikoma k pogrebu v Djakovo. V znak splošnega žalovanja se je seja zaključila.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. aprila.

— **Osebna vest.** Deželni živinozdravnik gospod Ivan Lajcik v Ribnici je na svoje tamošnje mesto resigniral in se preselil v Posušje v Hercegovini.

— **Ljubljanske občinske volitve** so se pričele danes z volitvijo iz III. razreda. Proti kandidatu gosp. Josipu Turku so nekateri volilci uprizorili jako strastno in divjo agitacijo. Gosp. Turk je jako delaven in marljiv obč. svetnik, a nakopal si je nekaj nasprotnikov in ti so izdali ošabno parolo »Turk mora pasti«. Kakor rečeno, je bila agitacija jako živahna. Včeraj sta bila dva shoda. V kazini so socialni demokratje razgrajali in napadali obč. svet. G. Turk se je tega shoda udeležil in povedal napadalcem, kar jim je šlo. Gg. socialnodemokratičnim govornikom niti ne zamerimo, da so streljali z velikimi kanoni, saj je napadanje njih poklic, ki jim daje potrebni vsakdanji krub. Ko bi pravično sodili, ko bi ne netili nasprotij sistematično, bi jih stranka pač ne vzdrževala. Tudi v bivšem »Kat. domu« je bil shod in tudi tu se je streljalo, kolikor se je pač dalo. Klerikalci so bili tako prijazni in so priskočili malkontentom na pomoč. Klerikalna garda, v kateri zavzemajo morostarji prvo mesto, je pritisnila v velikem številu in glasovala za oba protikandidata, dočim se z narodno napredne strani ni skoro ničesar storilo za agitacijo. Oddanih je bilo 780 veljavnih glasov in sicer so dobili gg. Jos. Vidmar 459, Jos. Turk 453, Alojzij Lavrenčič 437, Jos. Proseno 428, Engelbert Franchetti 418 in Ivan Kejžar 400 glasov. V manjšini sta ostala protikandidata gg. Josip Maček, ki je dobil 326 glasov in Jernej Kalan, ki je dobil 309 glasov. Turk torej ni padel, nego je dobil 127 glasov več kakor njegov protikandidat g. Maček.

— **Poseben vlak k pogrebu škofa Strossmayerja** prireja odbor zagrebških meščanov. Kdaj bode pogreb in kdaj se odpelje vlak iz Zagreba, kakor tudi vse ostale pogoje, naznimo pravočasno. Ker se bode pogreba velikega vladike udeležilo gotovo tudi večje število Slovencev, opozarjamo, da prijave za vožnjo s posebnim vlakom sprejema gospod magistratni tajnik Evgen Lah.

— **Strossmayerjev naslednik.** Komaj je vladika Strossmayer zatisnil oči, že se je iz hrvatskih vladnih krogov razglasilo, da postane njegov naslednik 32 let stari vseučiliški profesor dr. Hugon pl. Mihalović, sorodnik sedanjega hrvatskega bana grofa Pejacsevicsa.

— **„Soča“** poroča, da stopi v pokoj gospod Matija Šorli, poštni ravnatelj v Ljubljani, ter da se stalno naseli v Gorici, kjer si je kupil hišo.

— **Jeseniški fajmošter Zabukovec** je kolportiral po Jesenicah cele skladovnice nekega silno neumnega pamfleta. Državni pravdnik bo Zabukovca zasledoval radi kolportaže. Jeseničani so se pa strašno smejali, ko so brali ta Zabukovčev pamflet, ker kaj neumnejšega ne bi mogel spisati niti Žabret ali pa celo Peter Rozman ne. Jeseničani zbirajo te pamflete skupaj in jih hočejo poslati fajmoštru nazaj v farovž.

— **Celjska „Domovina“** je priobčila serijo prav umestnih člankov o uradnih razglasih v »Laibacher Zeitung« ter pribila, kako različne drž. oblasti zapostavljajo in odrivajo slovenski jezik. Pritrjujemo popolnoma namenu teh člankov in tudi vsebini, v kolikor se tiče državnih oblasti. Kranjskemu deželnemu odboru pa se je v teh člankih delala krivica. Državne oblasti razglašajo svoje objave izključno samo v uradnem listu in zato bi morale te objave biti vsaj dvojezične. Kranjski deželni odbor pa objavlja svoje razglase v »Laibacher Zeitung« v nemškem, v obeh slovenskih dnevnikih pa v slovenskem jeziku. Razloček je torej bistven in so očitanja celjske »Domovine« na adreso kranjskega deželnega odbora neopravičena.

— **Odbor „Društva slov. književnikov in časnikarjev“** se je v svoji seji dne 8. t. m. konstituiral takole: Dr. Fran Zbašnik, predsednik; Miroslav Malovrh, podpredsednik; Rasto Pustoslemšek, tajnik; Jak. Dimnik, blagajnik, Fran Govékar, arhivar, Makso Cotič, dr. D. Lončar in Jos. Kostanjevec, odborniki; Ant. Ekar in Cv. Golar, namestnika. — Povodom smrti biskupa Strossmayerja je odbor izrekel sožalje „Društvu hrv. književnika“ in „Društvu hrvatskih umjetnika.“

— **„Slovensko planinsko društvo“.** Letošnji redni občni zbor »Slovenskega planinskega društva« se bo vršil v soboto, dne 29 aprila t. l. Podrobni vzpored naznanimo kasneje. Opozarjamo pa na to, da se nevedeni dan vrši razstava slik društvenih amater fotografov.

— **Zaradi dolgov** je je mislil potegniti iz Podbrda pri Škofji Loki Ignacij Gregor iz Niklasdorfa, a orožniki so ga zasledili v Železnikih in izročili sodišču.

— **Vojaški nabor v Logatcu.** Dne 8 t. m. je bilo k naboru v Logatcu poklicanih 131 fantov, med katerimi jih je bilo potrjenih 44 fantov, to je 33%.

— **Nabori v Idriji** so se vršili 5 in 6. t. m. za sodni okraj idrijski. Prvi dan je bilo izmed 144 nabornikov potrjenih 42 mladeničev, drugi dan pa izmed 97 fantov 27 k vojakom.

— **Strela** je udarila 6. t. m. popoldne med nevihto v hišo kajžarice Marije Podrenek v Magolniku, toda hiše ni užgala. Kajžarica se je tako prestrašila, da mora ležati v postelji. Strela je bila tako močna, da so se zdrobila vsa hišna okna in da je zidovje na več krajih poškodovano.

— **Pomanjkanje mleka in sirovega masla.** Pri nas primankuje mleka in sirovega masla. Dasiravno imamo 52 mlekarskih zadrug, vendar ne moremo še zadostiti primorskih mest; vprašanje je veliko za mleko in sirovo maslo. Pred kratkim je bil pri c. kr. kmetijski družbi neki veliki trgovec sirovega masla na Dunaju, kateri je pripravljen kupovati po navadni tržni ceni vso maslo, kolikor se ga na Kranjskem pridela, vendar ga ni mogel dobiti nobenega kilograma. Naše zadruge pošiljajo maslo tudi na severno Češko, dokaz, da je našo maslo prav dobro. Zadruge se trudijo, da bi svoje izdelke še bolj na glas povzdignile, tudi po drugih deželah. Snujmo torej mlekarske zadruge in ne mislimo, da bi ne dobili odjemalcev. Koliko je še krajev pri nas, iz katerih bi se dalo za tisoče in tisoče kron mleka oziroma masla in sira prodati, vsaka občina bode gotovo imela enega naprednega človeka, kateremu je za blagor domovine, kateri bi ljudi k temu spodbujal in celo v roke vzel, če naznani to mlekarskemu nadzorniku Legvartu v Ljubljani, kateri mu potem vse potrebno uredi in vpelje, kateri preskrbi odjemalce, naroči stroje, poišče prostor za mlekarno, in sploh vse potrebno. Opozarjamo na to posebno slavno učiteljstvo, katero lahko na tem polju veliko stori v prid naroda.

— **V Mariboru** je v nedeljo umrl nagle smrti vadniški učitelj g. Franc Breznik, 33 let star. Pogreb bode v torek ob polu štirih popoldne iz mestnega pokopališča. Značajnemu narodnjaku blag spomin.

— **Odložitev mandatov.** Pred kratkim je bila v Mariboru zaupna občinska seja, pri kateri se je posvetovalo, ali naj se odpusti predstojnik uradov Tax zaradi različnih nerednosti ali ne. Postavljena preiskovalna komisija je prišla do zaključka, da je Taxa treba odstraniti. V zaupni seji pa ta predlog ni dosegel večine. Vsled tega so odložili svoje mandate 6. t. m. podžupan Pfrimer, obč. svetnika dež. sod. svetnik Liebisch in ravnatelj Schmid. Ker je pa Tax drugi dan prosil za svoj odpust, bodo omenjeni trije svoje odložitve mandatov preklicali.

— **Trboveljska premogokopna družba.** Za pretečeno poslovno leto izkazuje družba 739 000 kron čistega dobička, od katerega plača delničarjem na 5% obrestih 490 000 K in na 1 kronski nadivi dendi 70 000 K

— **Ljutomerski občinski stražniki** včasih dobro vidijo, včasih pa prav nič. Ko se je slavilo provokatorično nemško ljutomersko pevsko slavlje, napadla sta dva nemška hudodelca, ki sta se imenovala nemško-nacionalna Ormožana, dva mirna Slovenca na glavnem trgu v Ljutomeru in ju pobila na tla. Občinski stražnik Centrich je takoj prišedši na lice mesta zatrjeval krvavima Slovencema, da bi se zgodila skoraj nesreča, če bi njega ne bilo blizu in ni mogel niti on niti žandarmerija izslediti storilcev, ki sta se podala v kako 100 korakov oddaljeno gostilno. In še dandanes sta nemško-nacionalna Ormožana nekaznovana, takrat napadena Slovenca pa še lahko pokažeta sledove svojih ran.

— **Občinski stražnik v hudi nevarnosti.** V soboto teden zvečer prišlo je v Širokovo gostilno v Podgori pri Gorici 8 tovarniških delavcev s harmoniko. Začeli so peti, piti in kričati. Ko jih je ob policijski uri občinski stražnik s silo spravil iz gostilne, razgrajali so še zunaj. Stražnik jih je opominjal, naj bodo mirni in ker to ni nič pomagalo, iztrgal jim je harmoniko iz rok. Potem sta potegnila dva nože in pričela groziti stražniku. Da bi jih ustrašil, ustrelil je s samokresom trikrat v tla, a tudi razgrajači so imeli samokrese in streljali proti stražniku, ki je bežal, ker ni imel nobene patrone več. 12 krat so ustrelili za njim, a k sreči ga ni zadela nobena krogla. Ko se je stražnik skril na nekem dvorišču, so ga našli in dobro pretepli. Ko jim je zopet ušel in prišel do orožniške postaje, kjer je povedal, kaj se mu je zgodilo, so orožniki kmalu vseh osem razgrajačev zgrabili in odgnali v zapor.

— **Skrivnostna smrt?** V Vratih pri Čepovanu na Goriškem je umrla 17. marca okoli 30 let stara Josipina Benko na porodu. Nekaj časa po njeni smrti so pa začeli govoriti, da je kriva babica z možem, da je umrla. Vsled tega je šla sodna komisija v Čepovan, kjer je dala izkopati truplo, katero sta zdravnika raztelesila. Babica trdi, da ni nič kriva, mož pa, da ni imel nič opraviti pri porodu.

— **Zaplenili so kruh** v Tržiču na Primorskem, kjer se je prebivalstvo večkrat pritoževalo, da dobiva iz nekaterih pekarij slab, nezdrav kruh. V dveh pekarijah so našli premalo pečenega. Slab kruh povzroča tudi pelagro.

— **Zastrupljenja v Trstu.** Iz neznanega vzroka se je hotela zastrupiti vzgojiteljica Josipina Cortolezio. Ker je bil njen položaj jako resen, dal jo je zdravnik prepeljati v občno bolnico. — Neko 24letno Terezino Ljuba je našel stražnik na gorenji cesti v Škednju zastrupljeno. Tudi njo so prepeljali v bolnico, kjer jo morda še rešijo. — Iz nesrečne ljubezni se je zastrupila 23letna Terezija Kastelic s kreozotom in kmalu na to umrla.

— **Izpred porotnega sodišča v Trstu.** Kočijaž Franc Pobega, o katerem smo že v petek poročali, je bil zaradi zavratnega umora obsojen na 14 let težke ječe, vsako leto 22 decembra s postom in temnico poostrene. Zagovornik je prijavil ničnostno pritožbo.

— **Ponesrečena tatvina.** V petek ponoči so neznani tatovi vlomili v trgovino firme H. Hausbrandt v Trstu. Odprli so pet pisalnih miz in poskušali prevrtati tudi železno blagajno, pa v pisalnih mizah niso ničesar našli, predno so pa blagajno prevrtali, so bili prepodeni.

— **Otroka je zadušila** takoj po porodu 22letna dekla Marija Golojka v Trstu, zavila v rjuho in vrgla na dvorišče. Golojko so prepeljali v bolnico, ko pa ozdravi, odide v zapor.

— **Tržaška tatinska družba izpuščena.** Nedavno smo poročali, da so zaprli v Trstu mnogoštevilno družbo, ki je bila sumljiva, da je izvedla razne ulome v mestu in okolici. Sedaj so najbolj sumljive začasno izpustili iz preiskovalnega zapora, kar znači, da policija ni prišla pravim na sled.

— **Roparski napad.** Ko je šel v soboto zvečer ob 11. uri kovač Fr. Fransin v Trstu iz gostilne »Al' alabarda«, so skočili nadenj trije zlikovci in ga začeli bíti ter ga skušali okrasti. Na njegovo upitje sta prišla dva redarja, ki sta aretovala enega izmed napadalcev, dva druga sta pa ušla. Aretovani je 22letni Ivan Kolarič, ki je bil že večkrat kaznovan zaradi tatvine.

— **Za pogorelce v Srpenici** je cesar iz svoje zasebne blagajne daroval 8000 K.

— **Samomor pod vlakom.** 60letni Fr. Pizzamiglio iz Paparjana pri Pierisu je šel v soboto teden zvečer z doma in ko je prišel do proge furlanske železnice, se je vlegel počez in počakal vlaka, ki ga je vsega razmesaril. Pizzamiglio je bil krčmar in se mu je baje večkrat mešalo.

— **Semenj.** Dne 8. t. m. je bilo na mesečni semenj prignanih 1111 konj in volov, 256 krav in telet, skupaj 1367 glav. Kupčija je bila pri goveji živini dobra dobra s kravami, pri konjih pa prav dobra, ker so prišli po konje Lahi in Korošci.

— **Nagla smrt.** Včeraj popoldne ob četrt na 1. je prišel v izkuh g. Valentina Sitarja v Kolodvorskih ulicah štev. 14 delavec Tomaž Urenk, rojen v Tomišlju pristojen v Brest, k obedu. Ko je začel jesti, mu je postalo slabo, kar je izkuhar opazil in ga peljal na dvorišče. Zunaj se je pa zgrudil in umrl. Na lice mesta poklicani policijski zdravnik gosp. dr. Illner je konštatiral, da je Urenka zadela kap radi preobilo zaužite pijače. Njegovo truplo so prenesli v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

— **Preprečen požar.** V soboto popoldne je začel goreti kup smeti na dvorišču v Kolodvorskih ulicah št. 7. in bi se bil ogenj gotovo razširil, ako bi ga ne bili opazili Globočnikovi hlapci in pogasili. Vnelo se je gotovo vsled tega, ker je neka služkinja prinesla tja še živ pepel.

— **Obstrelil** se je v soboto popoldne 11letni sprevodnikov sin Pavel Markič. Streljal je s flobert puško pod Rožnikom, a se zadel v desno dlan. Zdravijo ga v deželni bolnišnici.

— **Nogo si je zlomil** včeraj 15letni posestnikov sin Anton Šušteršič iz Drskovč v postojnskem okraju Vtaknil jo je bil v kolo. Prepeljali so ga z južnega kolodvora z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

— **Lov za prisiljencema.** K tozadevni sobotni notici nas prosi Peter Cebin pojasniti, da ju je tudi on pomagal loviti.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 10 Hrvatov, nazaj sta pa prišla dva. V Podbrdo jih je šlo 20, v Heb 3 na Dunaj pa 6. Iz Hrušice je prišlo 21 Hrvatov in 20 Črnogorcev. 106 laških ogljarjev se je odpeljalo v kočevski okraj.

— **Izgubljene in najdene reči.** Neki poročnik je izgubil bankovec za 10 K. — Marija Židanova je izgubila srebrno uro z verižico. — Matevž Ščurk je izgubil hranilnično knjižico in 500 K denarja. — Gospa Marija Juvanova je našla otroško oblekco. — G. Fran Štrans je našel srebrno žensko uro z verižico. — Anton Snoj, delavec v tobačni tovarni, je našel hranilnično knjižico z večjo vsoto denarja.

— **Zgubila se je srebrna ura z zlato verižico** od cerkve Sv. Florjana do Zalaznika. Odda se naj v Tesarskih ulicah štev. 3 Mariji Židan.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi jutri zvečer v restavracijskih prostorih hotela »Lloyd« društveni koncert za člane. Začetek ob 8. uri. — Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin

— **Izkaz posredovalnega odseka „Slovenskega trgovskega društva Merkur“.** Iščejo se: 2 pomočnika špecerijske stroke za Ljubljano, 4 pomočniki mešane stroke za deželo, 1 kontorist za Celje, 1 praktikant za Kranj, 3 učenci za Ljubljano. — Službe iščejo: 3 pomočniki manufakturne stroke, 1 pomočnik špecerijske in železninske stroke, 3 pomočniki špecerijske stroke, 1 pomočnik galanterijske stroke, 19 pomočnikov mešane stroke, 3 kontoristi, 1 kontoristinja, 1 učenka.

— **Hrvatske novice.** Mater umoril, očeta okradel in hišo zažgal je v neki vasi blizu Čakovca kmetski fant St. Binković. Prišel je v Zagreb, kjer se je sam javil sodišču. — Nepošten orožniški postajenačelnik. Iz Sušaka je pobegnil poveljnik ondotne orožniške postaje. Poneveril je večje vsote uradnega denarja.

* **Najnovejše novice.** — — Grozna nesreča se je zgodila v Madridu. Zrušila se je namreč stavba novega vodohrama ter podsula okoli 400 delavcev. Do včeraj so izvlekli izpod razvalin 80 mrtvih. Po mestu vlada velika žalost in razburjenost. Žene ponesrečenih delavcev hodijo s črnimi zastavami po mestu ter silijo trgovine zapirati. Na kraj nesreče je prišel sam kralj z ministri.

— Sodni svetnik Hadrlicka, ki je bil pred praškimi porotniki obtožen treh goljufij, je bil oproščen.

— Potres v Indiji. Dosedaj so našteli že 2000 mrtvih, nikoli pa se ne bo zvedelo, koliko leži podsutih domačinov na kraju, kjer stoje njihove vasi, o katerih danes skoraj ni več sledu.

— Zarota v Parizu. Kakor je razvidno iz zaplenjenih spisov, je igral med zarotniki važno vlogo nedavno zagonetno preminuli posl. Syveton.

— Društvo katoliško ločenih že šteje 1400 članov.

— Jan Hus — svetnik. Sv. sinod v Petrogradu je odobril predlog češke pravoslavne občine v Pragi, da se Jan Hus proglasi za svetnika.

* **Volga-kanal.** Ker je vodovje v Volgi delti zmerom zelo plitvo in jako otežkočuje promet ladij, vsled česar se razvijanje ruske trgovine z južnozahodnimi azijskimi pokrajinami zelo ovira, dala je ruska vlada izdelati načrt za napravo prekopa, ki naj bi vezal Volgo in Kaspiško morje. Stroški so proračunani na 28 200 000 K

* **Uganka brezžičnega brzojava.** Čudna usoda je zadela neko brezžično brzojavko, ki so jo odposlali s parnika »Bermudian«, ki je bil od Newyorka oddaljen 380 morskih milj. Brzojavka je bila naslovljena na agente ladje v Newyorku in je telegrafist izjavil, da ne bo prišla na svoj določeni prostor. Prišla je pa vendar, toda ne v Newyork, ampak v Cleveland, Ohio, kjer so povzeli vsak posamezni znak. Od tam so jo poslali s pošto v Newyork, strokovnjaki si pa belijo glave, kako je mogla brzojavka iti 900 angleških milj daleč.

* **Na Grönlandu,** ki meri 2,170.000 kvadratnih milj, od katerih je samo 88 000 kvadratnih kilometrov brez ledu, ni več prebivalcev, kakor v navadnem mestu. Največji kraji, kjer živi več ljudi, so Sukertopen s 382 prebivalci, Julianehabsa s 333 prebivalci. Vzrok tako redkemu prebivalstvu so velike nesreče, ker so ljudje izpostavljeni velikim nezgodam, kadar si iščejo hrane. Evropskega prebivalstva je samo 272 oseb. V desetih letih se je prebivalstvo pomnožilo za 9 oseb na 100 Pred desetimi leti je bilo 11 893 prebivalcev, sedaj pa za 963 več.

* **Šolske hranilnice na Ruskem.** Leta 1904 je bilo pri srednjih in elementarnih šolah na Ruskem 1926 hranilnic. Izmed 332 000 učencev na teh šolah je imelo svoje vložke v hranilnicah 15%, tako da je imelo vsake šole 22 učencev po 59 rubljev in 81 kopejk vloženih, ali povprečno vsak učenec po 2 rublja in 77 kopejk. Svota vloženega denarja je znašala v mestnih šolah 129.133 rubljev, v kmetskih šolah pa 26.679 rubljev.

* **Čarovništvo.** Znani etnolog dr. Westermarck je predaval pred kratkim v Londonu o čarovništvu Med drugim je dejal, da je vera v čarovništvo še dandanes razširjena povsod, čeprav ne več tako kot nekdaj. Ta vera je zelo vplivala in še vpliva na stališče ženske. V mnogih verah se pripisuje ženski moč čarovništva; vsled tega je bila ženska spoštovana, pa tudi bali so se zelo pred njo, ker se je mislilo, da ženska lahko s svojimi peklenskimi umetnostmi škoduje. Najvažnejši ostanek čarovniških naziranj je položitev prisege, ki je dandanes navadna pred sodiščem. Čudovita moč te oblike samoprokletstva se podvoji s tem, da se prisegajoči dotakne kakega svetega predmeta. Hindu drži pri prisegi nekoliko svete vode Gangesove v roki, mohamedanec zvitek svetega pisma, Angležpa poljubi biblijo. Tudi vera v hudoben pogled bazira na naziranju, da je želja poželjivega človeka tako močna, da prisili tistega, ki mu je podvržen, da mu vse dá kar ta poželi.

* **Razdelitev hudodelstev na dneve v tednu.** Državni zdravstveni list v Avstriji priobčuje zanimiv sestavek o razdelitvi hudodelstev na dneve v tednu. Za podlago služijo podatki policije Nižje Avstrije o hudodelstvih, ki so se zgodila tam zadnja leta. Števila hudodelstev v različnih dnevih so sledeča: v ponedeljek 125, v torek 69, v sredo in četrtek po 62, v petek 48, v soboto 103 in v nedeljo 254. Različnost teh števil se razlaga z užitjem alkohola. Ob nedeljah, ko so gostilne najbolj obiskane, se zgodi največ prestopkov in hudodelstev, v ponedeljek so ljudje še vedno pod vplivom zlorabe alkohola prejšnjega dne. Za tem je najnevarnejši dan sobota, ko se izplačuje tedenski zaslužek. akoravno je le par ur prostih za popivanje.

Telefonska in brzojavna poročila.

Kamnik 10. aprila. Županom v Kamniku je izvoljen odvetnik gosp. dr. Kraut.

Dunaj, 10. aprila. Vsi slovenski parlamentarni klubi so kondolirali na smrti Strossmayrovi in pošljejo tudi posebne deputacije k pogrebu.

Dunaj 10. aprila Ministrskemu predsedniku baronu Gautschu se je danes opoldne bolezen obrnila na slabše. Temperatura 40°. Zdravniki so v resnih skrbeh.

Praga, 10 aprila. Zupan je sklical posebno sejo obč. sveta, da izreče sožalje na Strossmayrovi smrti.

Praga, 10. aprila. Češka galerija se otvori slovesno dne 14. maja.

Zagreb 10. aprila. Vse mesto je v črnih zastavah ali v trobojnicah s črnimi trakovi. Vse predstave in koncerti so bili odpovedani. V gledališču je bila pripravljena predstava „Fatinice“. Visokošolci so grozeč z izgredi izsilili, da se je predstava odpovedala Iz vseh hrvatskih pokrajin so napovedane deputacije, ki se udeleže pogreba, tako da bo pogreb res kolosalna manifestacija.

Zagreb 10. aprila. Za Strossmayerja bo v Zagrebu samo v stolni cerkvi maša zadušnica Isti dan in ob isti uri bodo v vseh krajih rekviji, tudi v pravoslavnih cerkvah in v židovskih sinagogah.

Zagreb 10. aprila. Kipar Rudolf Valdec je bil pozvan v Djakovo, da posname Strossmayrovo masko.

Zagreb 10. aprila. Ustanovil se je odbor, ki je začel nabirati prispevkov, da se Strossmayerju v Zagrebu postavi velik spomenik.

Zagreb, 10. aprila. Pogreb škofa Strossmayra bo v petek.

Budimpešta 10. aprila. V sredo bo Eötvös v poslanski zbornici predlagal, da naj se proti Tiszovemu ministrstvu dvigne obtožba.

Budimpešta 10. aprila. Tisza je odpotoval k cesarju na Dunaj. Najbrž pojde tja tudi Andrassy, ker se čuje, da je napravil nov program za rešitev krize in zanj pridobil opozicijo.

Rusko-japonska vojna.

London, 10. aprila. Včeraj ob polu 2. uri popoldne je veliko rusko brodovje pod poveljstvom admirala Roždestvenskega pasiralo Singapore, 7 milj od kopnega. Pogled na 47 ladij broječe brodovje je bil veličasten. Ladje plovejo po štiri v eni vrsti, v sredi pa ladje s premogom. Brodovje šteje 6 velikih oklopnic, 9 križark, 8 torpedolovk, 3 brzoparnike, 3 ladje prostovoljnega brodovja, 16 transportnih ladij, 1 rešilno ladjo in 1 ladjobolnico. Ruski konzul se je približal brodovju in izročil neke brzojavke. Oficirji so šele po konzulu izvedeli o bitki pri Mukdenu. Rusko brodovje je krenilo v kitajske vode in vsled tega je že v kratkem pričakovati, da pride do velikanske pomorske bitke. Kje se mudi japonski admiral Togo s svojim brodovjem, je še popolnoma neznano.

Poslano*)

»Slovenec« je priobčil v številki z dne 8. aprila notico — »Govorimo jasno besedo!«. V tej notici trdi, da sem bil jaz pred izvolitvijo častnih občanov prig. dr. Šusteršiču, ter da sem mu zagotavljal enako število častnih občanov obeh strank. Pripomnim k tej trditvi, da sploh nisem bil pri g. dr. Šusteršiču niti pred prvo niti pred drugo sejo in da je že neverjetno, kaj dandanes »Slovenec« že vse ne ponatisne. Kakor je vobče znano, bil sem v zadevi kompromisa svoječasno pri g. dr. Šusteršiču. Do kompromisa sploh ni prišlo in vsi takratni tozadevni pogovori so neobvezni za obe stranki. Dalje trdi »Slovenec« o »Jeseniških novicah«, da sem konferiral z g. ravnateljem Karolom Luckmannom. Kaj sem pa konferiral? 12. t. m. bo v Kranjski gori sodnijska obravnava, ki bo izkazala, kaj da sem konferiral z gosp. K Luckmannom

Jesenice, 8. aprila 1905.

Cham
cand. jur.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Častite naročnike „Slovenskega Naroda“, katerim poteče koncem tega meseca bodisi mesečna ali četrtletna naročnina, prosimo vljudno, da nadaljno naročitev kar najpreje ponové, da jim pošiljanje lista ne prestane.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borze 8. aprila 1905.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4% majeva renta	100·45	100·65
4% srebrna renta	100·35	100·55
4% avstr. kronska renta	100·45	100·65
4% „ zlata „	120·05	120·25
4% ogrska kronska „	98·10	98·30
4% „ zlata „	118·70	118·90
4% posojilo dežele Kranjske	99·50	101·—
4½% posojilo mesta Spljet	100·50	101·50
4½% „ „ Zadar	100·—	100·—
4½% bos.-herc. žel. pos. 1902	101·60	102·60
4% češka dež. banka k. o.	100·15	100·40
4% „ „ „ ž. o.	100·15	100·65
4½% zst. pisma gal. d. hip. b.	101·30	102·30
4½% pešt. kom. k. o. z. 10% pr.	107·65	108·65
4½% zast. pisma Innerst. hr.	100·50	101·50
4½% „ „ ogrske cen. dež. hr.	100·50	101·40
4½% z. pis. ogr. hip. ban.	100·20	101·20
4½% obl. ogr. lokalnih železnic d. dr.	100·—	101·—
4½% obl. češke ind. banke	100·75	101·75
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	99·—	
4% prior. dol. žel.	99·50	100·—
3% „ juž. žel. kup. 1/1 1/7	319·20	321·20
4½% avst. pos. za žel. p. o.	101·15	102·15
Srečke.		
Srečke od l. 1860 1/5	193·—	197·—
„ „ „ 1864	288·—	291·—
„ tizske	169·40	171·40
„ zem. kred. I. emisije	309·—	317·50
„ „ „ II. „	307·—	314·—
„ ogr. hip. banke	279·—	284·—
„ srbske à frs. 100·—	109·—	113·—
„ turške	142·25	143·25
Basilika srečke	25·50	27·30
Kreditne „	484·—	493·—
Inomoške „	79·—	83·—
Krakovske „	86·59	91·—
Ljubljanske „	66·50	72·—
Avst. rud. križa „	56·75	58·75
Ogr. „ „ „	37·50	39·50
Rudolfove „	65·—	69·—
Saleburške „	74·—	83·70
Dunajske kom. „	539·—	549·—
Delnice.		
Južne železnice	88·50	89·50
Državne železnice	659·25	660·25
Avstr.-ogrske bančne delnice	1653·—	1662·—
Avstr. kreditne banke	664·75	665·75
Ogrske „ „	770·—	771·—
Živnostenske „	247·50	248·50
Premogokop v Mostu (Brüx)	665·—	667·—
Alpinske montan	524·75	525·75
Praške žel. indr. dr.	2645·—	2655·—
Rima-Murányi	541·50	542·50
Trbovljske prem. družbe	268·—	270·—
Avstr. orožne tovr. družbe	611·—	614·—
Češke sladkorne družbe	164·—	167·—
Valute.		
C. kr. cekin	11·33	11·36
20 franki	19·07	19·09
20 marke	23·42	23·50
Sovereigns	23·92	24·—
Marke	117·10	117·30
Laški bankovci	95·50	95·75
Rublji	252·50	253·25
Dolarji	4·84	5·—

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 10. aprila 1905.

Termin.

Pšenica	za april	za 100 kg.	K	17·82
Pšenica	„ maj	„ 100 „	„	17·64
Pšenica	„ oktober	„ 100 „	„	16·62
Rž	„ april	„ 100 „	„	14·44
Koruza	„ maj	„ 100 „	„	14·84
Oves	„ april	„ 100 „	„	13·80

Efektiv.

Brez kupčije.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·9. Srednji zračni tlak 736·0 mm

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
8.	9. zv.	733·8	1·8	moč. jzah	oblačno
9.	7. zj.	738·6	— 0·7	sr. svzhod	jasno
„	2 pop.	736·7	8·1	sl. jvzhod	jasno
„	9. zv.	735·7	3·1	sl. szahod	jasno
10.	7. zj.	734·9	6·0	sr. jzah.	oblačno
„	2. pop.	734·5	10·1	p. m. jzah.	oblačno

Srednja temperatura sobote in nedelje: 6·1° in 3·5°, normale: 8·3° in 8·5°. Mokrina v 24 urah: 0·2 mm in 0·0 mm.

Matej Pogorelc, revident, naznanja v lastnem in v imenu svoje soproge in otrok vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti iskrenoljubljenega sina, oziroma brata, gospoda

Avguština Pogorelca

abiturienta

ki je po dolgi težki bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 22. letu življenja zaspal v Gospodu.

Pogreb dragega rajnika bo v torek, dne 11. aprila t. l. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti Gorupove ulice št. 4 na pokopališče k Sv. Krištofu.

Svete maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah. 1158

Prosimo tihega sožalja.

Ljubljana, 9. aprila 1905.

Somišljeniki!

Dne 12. in 14. t. m. se vršé dopolnilne volitve v mestni zastop ljubljanski. Kakor vsako leto, tako tudi letos izrabljajo to priliko nasprotniki **slovenske** in **bele** Ljubljane za vsakovrstno obrekovanje narodnonapredne mestne uprave. Pod pretvezo skrbi za gmotni blagor prebivalstva hujskajo in izigravajo stan zoper stan, osebo zoper osebo, želeč zasejati v naše vrste razkol in potem ribariti v kalnem. —

Doslej so se te nečedne nakane še vedno razbile ob Vaši razsodnosti, narodnonapredni volilci ljubljanski, in tako bodi tudi letos! Vestno in uspešno vrši narodnonapredna stranka že deset let svojo težavno nalogo, da ustvari iz razvalin potresne Ljubljane dostojno prestolico slovensko. Da so v to svrho neizogibne žrtve celokupnega prebivalstva, je naravno; toda previdnemu gospodarstvu naše vestne uprave se je posrečilo, omejiti te žrtve do skrajnosti. In po tej poti bo hodila tudi vnaprej, vršeč veliko kulturno in socijalno misijo prve slovenske občine!

Z jasnim čelom vabimo torej Vas, **svobodomiselne slovenske volilce,** da združite dne 12. in 14. t. m. polnoštevilni svoje glasove na sledeče kandidate, katere Vam priporočamo po soglasnem sklepu Vaših zaupnikov.

Ti možje so:

Za II. volilni razred

ki voli v sredo, dne 12. aprila t. l.:

Gorše Anton
posestnik in gostilničar;

Dimnik Jakob
šolovodja;

Svetek Anton
c. kr. rač. nadsvetnik.

Za I. volilni razred

ki voli v petek, dne 14. aprila t. l.:

Dr. Bleiweis Karol vitez Trsteniški
častni meščan, ravnatelj dež. bolnice in posestnik;

Grošel Fran
trgovec in posestnik.

V Ljubljani, dne 4. aprila 1905.

Izvrševalni odbor narodnonapredne stranke.

Predsednik:
Dr. Karol Bleiweis vitez Trsteniški.

Nov zaslužek. 1035

Zahtevajte, da se Vam zastonj dopošlje naš ilustr. katalog. **Chem. Industriewerk, Siebenhirten 84,** pri Dunaju.

Velečastnim glasbenim pisateljem, skladateljem, založnim knjigarnam in trgovcem z muzikalijami!

Lastnik **prvega štajerskega oddelka za rezbo not,** gosp.

Ivan V. Potobsky

se je nastanil

v hotelu „pri Maliču“

in prosi zgorajšnje gospode, če bi v tej stroki česa potrebovali, da mu naznanijo z dopisnico, kdaj bi jim prijal moj obisk. Za najfinejšo rez vseh glasbenih del se jamči. 1159—1

Proda se zaradi družinskih razmer v Koprivnici na Hrvaškem

hiša z gostilno

na lepem prometnem kraju. Samo ob semnjih se iztoči v tej gostilni na leto okoli 350 do 400 hl samega vina. Proda se tudi vsa gostilniška oprava in orodje. 1007—7

Kupci naj se obračajo sami osebno na Marina Bilića, gostilničarja v Koprivnici na Hrvaškem.

Krasno izbero

konfekcije

za dame in deklice

kakor tudi

manufakturno blago

perilo

vsakovrstne preproge

i. t. d.

priporoča

Anton Schuster

Ljubljana

Špitalske ulice štev. 7.

Solidno blago. Nizke cene.

Hotel „pri Slonu“

v Ljubljani.

Samo do 18. aprila 1905

I. brezplačno ameriško preiskovanje oči!

Za vsako oko določi prava in natančno pristoječa 1160

očala

moj patentovani

ameriški aparat za preiskovanje oči.

Pristojati morajo prva očala.

Oskar Hitschmann.

Izšla je knjiga

Kralj Matjaž.

Povest iz protestantskih časov na Kranjskem.

(Ponatis iz „Slov. Naroda“.)

Lična brošura obseza 363 strani ter obdeluje v zanimivi povesti kmetski punt na Vrhniki in okolici ter napad na samostan krutih menihov v Bistri.

Cena 1 K, s poštnino 1 K 20 vin.

Dobi se edino pri

L. Schwentnerju, knjigarju v Ljubljani, Prešernove ulice.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO

LETNIK XXX. (1905).

Izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto.

Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

NOVO!

Ivan Cankar:

GOSPA JUDIT.

To najnovejše delo Cankarjevo bo gotovo zanimalo tem bolj, ker nekako že v povesti sami, še bolj pa v predgovoru Cankar reagira na znano kritiko o svojem delu „Hiša Marije Pomočnice“ in brani svoje umetniško stališče. Izza Prešernove „Nove pisarije“ ni bila pozneje več napisana nobena boljša in ostrejša satira. Da se je pokazal Cankar iznova tudi mojstra v slogu in jeziku, ni treba poudarjati. Knjiga je izšla v elegantni opremi, z izvirno risbo na naslovnem listu. 23—40

Cena: broš. 2 K; po pošti 2 K 10 v.; eleg. vez. 3 K 20 v.; po pošti 3 K 30 v.

Založništvo

L. Schwentner

v Ljubljani

Prešernove ulice št. 3.

Elektrusion.

Družba za špiritovo žarno luč.

BERNT, HELLER & Co. V PRAGI.

Najboljša, najcenejša in najlepša razsvetljava za stanovanja, šole, tvornice, pa tudi za dvorišča, ceste itd.

s špiritom.

Odlikovano na razstavi za špirit na Dunaju z veliko zlato državno svetinjo.

Patentovano po vseh državah.

Za posamična mesta ali večje okraje se še odda zastopstvo ali izključna prodajalna pravica.

BERNT, HELLER & Co.

Praga, II., Jungmannova třída 34.

Naslov brzojavkam: Elektrusion, Praga. 1153

Učenec

poštenih staršev sprejme se v trgovini z mešanim blagom 1115—3

Maks Lavrenčič v Sp. Šiški.

ŠIVILJE

se takoj sprejmejo 1149—2

na Poljanski cesti št. 21.

Išče se

gostilna na deželi

na račun.

Ponudbe pod „Gostilna“ na uprav. „Slov. Naroda“. 1090 3

Učenca 1156—1

iz dobre hiše, veščega slovenščine in nekoliko nemščine, ki ima eno ali dve realki ali gimnaziji, sprejme trgovec

Albert Šešek v Ajdovščini.

Odda se takoj

mesečna soba

Florijanske ulice štev. 1.

II. nadstropje. 1152—2

Marker

(jutrnji zaračunalec) 1103—3

se takoj sprejme

v kavarni „Austria“ v Ljubljani.

Učenka

iz boljše hiše, zmožna slovenskega in nemškega jezika, se išče za manufakturno trgovino. 1034—4

Ponudbe naj se pošiljajo na naslov **Anton Ogrin, Novo mesto.**

Inteligentna

gospodična

popolnoma zmožna poljščine in nemščine, vajena domačih opravil, zna delati obleke in deloma tudi perilo, išče mesta v Ljubljano ali okolico. Glavni pogoj dobro ravnanje. — Naslov: **Ivan Lanz, Dunaj, Sobieskigasse** neben Post. 1154

Izvežbana prodajalka

ki je zmožna samostojno voditi filijalko z manufakturnim in špecerijskim blagom se takoj sprejme. Prednost imajo one, ki so zmožne položiti nekaj kavcije.

Ponudbe pod **„filijalka 999“** na upravništvo „Slov. Naroda“. 1139—2

Prirejevalcem šolskih in drugih slavnosti na znanje!

Prva izvirna slovenska spevoigra 3

„Letni časi“

je v tisku in bo kmalu izšla.

Posestvo na Igu

obsezajoče: enonadstropno hišo, četvero gospodarskih poslopij, veliko dvorišče, 9 oral 278□° njiv, 288□° vrta, 1355□° šotarije, 9 oral 251□° travnikov in 8 oral 1527□° gozdov, se iz proste roke proda.

Natančneje pri 1105-2

Mariji Štembal

na Igu pod Ljubljano.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prijoritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 1,000·000.—

Zamenjava in ekskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkulira in devinkulira vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. Borzna naročila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga. 8—41

Promet s čeki in nakaznicami.

Kufeke jeva

Otroci ob tem izvrstno uspevajo in ne trpe na motenju prebavljanja.

Se obnaša izvrstno ob bljuvanju, črevesnem kataru, driski itd.

Priporoča jo na tisoče domačih in inozemskih zdravnikov.

moka za otroke

Najboljše živilo za zdrave in na želodcu bolne otroke.

Naprodaj po lekarnah in drogerijah.

Tvornica diet. živil R. KUFEKE, Dunaj I., in Bergedorf—Hamburg.

Kufeke jeva

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1904. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 54 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Solnograd, Lend-Gastein, Zell am See, Inomost, Bregenc, Curih, Ženeva, Pariz čez Am tetten na Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osobni vlak v Trbiž, Šmohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Trst-Monakovo direktni voz I. in II razreda). — PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJE. Osebni vlaki. Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novo mesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1 uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 23 m zjutraj osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ischl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni voz I. in II. raz.). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osobni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago (direktni voz I. in II. razreda), Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Ženevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Šmohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovoga, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 44 m zvečer osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Šmohorja, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda čez Klein-Reifling, iz Steyra, Linca, Budejevic, Plzna, Mar. varov, Heba, Francovih varov, Prage in Lipskega. — PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJA. Osobni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m. zvečer istotako. — ODHOD IZ LJUBLJANE drž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — PRIHOD V LJUBLJANO drž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 10. uri 59 m dopoldne, ob 6 uri 10 m zvečer. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — Čas prihoda in odhoda je označen srednjeevropskem času ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani. 1

Ia jedilno mast 10

pošilja po 78 v. klgr. v vsaki množini firma

LAD. URBAN & spol., Praga—Žižkov.

1600 hektolitrov najfinejšega in najžlahtnejšega 1087 3

vina

letnikov 1904, 1903, 1901 in sicer: laški in drugi rizling, traminec, rulandec, beli in rdeči burgundec, **proda**

graščina Dugoselo, Hrvaško.

Pošta in želez. postaja **Dugoselo.**

Varuj ženo!

Za vsako rodovino važno ilustrovano knjigo o premnogem blagoslovu z otroki razpošilja s prepisi več tisočev zahvalnih pisem tajno za 20 h v avstr. znamkah gospa A. KAUPA Berlin S. W. Lindenstrasse 60.

Oglas.

Izložba vina in vinski semenj v Križevcih

(Hrvatsko.)

Ker je v okoliči križevski mnogo vina naprodaj, a malo kupcev, prirejuje **gospodarska podružnica križevska**

na dan 4. in 5. maja t. l.

razstavo vina, rakije, vinogradniškega in kletarskega orodja in strojev, nagradivanje vina in vinski semenj.

Po vinskih goricah bodo vsa vina razdeljena na 8. skupin, na 9. skupin pa rakija.

Nekatera vina bodo preizkušena glede na jakost, ker je vis. dež. vlada obljubila podporo in bodo boljša vina nagrajena.

Kakor čujemo, se vinogradniki in vinotržci za izložbo vrlo zanimajo.

V Križevcih, dne 5. aprila 1905. 1157

Odbor.

Resna ženitna ponudba.

1150—2

Mladenič, star 25 let, absolvent kmetijske šole, se želivsled veselja do samostojnega gospodarstva v tem poletju ali pozneje priženiti na kako večje posestvo na Štajerskem ali Kranjskem. Nekoliko izobražene 20—25 let stare kmetske hčerke imajo prednost. Natančnejša pojasnila pismeno. Le resne ponudbe (ako mogoče s sliko) naj se pošljejo pod naslovom **„Poštenost in tajnost"** na upravništvo „Slov. Naroda" do 25. t. m.

Črna damska

krila, najmodernejše oblike, gladka in z lišpom, tudi v modnih barvah, izvršena najfinejše. — Največja zaloga damskih kostumov, **jopic, paletotov,** pa tudi dekliških in otroških oblek. — **Turistovski ovratniki** iz velblodje dlake se dobivajo že od 5 gld. naprej, ravnotaki za dečke od 3 gld. naprej.

Angleški svršniki, karirani in pasasti od	14	gld. naprej
Temnosivi svršniki in **dolge športne suknje** od	8	„ „
Moške obleke najmodernejših barv od	6	„ „
Pralni kostumi za otroke od 3—10 let od	1	„ „
Ravnotaki sukneni od	2	„ „
Deške obleke iz sukna od	3	„ „
Moški in **deški klobuki** najmodernejših oblik od .	1	„ „

Gospodom se najfineje izgotavljajo svršniki in cele obleke po meri v Londonu, Berlinu ali na Dunaju.

Z odličnim spoštovanjem

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović v Ljubljani. 1098—2

Razpis.

Za gradbo vodovoda vasi Gor. Mozelj

polit. okraj **Kočevje,** na **38.000 kron** proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom **javne ponudbene obravnave.**

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali pa doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna, naj se predlože

do dne 1. maja 1905 12. ure opoldne

podpisanemu občinskemu uradu.

Ponudbe, ki morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, je doposlati zapečačene z napisom: „Ponudba za prevzetje gradbe vodovoda za Mozelj".

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini, in da se jim brezpogojno ukloni.

Razen tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarno varnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Občinski odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudne cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri občinskem uradu Mozelj.

Občinski urad Mozelj

dne 1. aprila 1905. 1070—2

V soboto, dne 4. marca se prične zaradi popolne

opustitve trgovine

prostovoljna prodaja.

Ker blago hitro pohaja, ne razpošiljamo vzorcev, ogleda si pa lahko vsakdo.

Prodaja se: najnovejše blago za damske spomladanske obleke, svilnato blago za bluze, paletoti, plašči (Brunnenmäntel), okoli 200 izgotovljenih svilnatih bluz od gld. 3·50 višje, fini franc. batisti in pralni zefiri od 16 kr. višje, posteljna pregrinjala in garniture, plišaste preproge od gld. 1·65 višje ter žensko in moško perilo. 697-11

Mestni trg št. 25. **Anton Primožič, Ljubljana.** Mestni trg št. 25.

Zahtevajte pri nakupu

Varstvena znamka.

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen".

Uno je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno,** perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime **„SCHICHT"** in varstveno znamko **„JELEN".** 1082—68

Dobiva se povsod!

Ustje (Češko) **Juri Schicht** Ustje (Češko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne".